

DİĞER KENTLER ESKİŞEHİR'İ ARAŞTIRMALI

“ Türkiye’de ekonomi dergiciliği dendiğinde, akla gelen ilk dergilerin başında Ekonomist geliyor. 1991 yılından beri aralıksız her hafta yayımlanan Ekonomist Dergisi’nin kaptan köşkünde de, hem KOBİ dünyasına, hem de ekonominin büyümesine hâkim bir isim, duayen gazeteci ve derginin Genel Yayın Yönetmeni Talat Yeşiloğlu var. Yeşiloğlu’na, hem ulusal, hem de Eskişehir özelinde tespitlerini sorduk ”

◆ **Türkiye’nin en uzun soluklu ve haftalık olarak yayınlanan ekonomi dergisi Ekonomist’in kaptan köşkünde, yıllardan beridir KOBİ’leri, iş dünyasını bilgilendirmek ve onlara ufuk açmak için bir sorumluluk üstleniyorsunuz. Kendi gündeminizi veya derginin gündemini belirlerken nasıl bir yol izliyorsunuz?**

Doğal olarak siyasetin duruşu, söylemleri ekonomiyi doğrudan etkiliyor. Bu yüzden siyasetin ekonomiyeye ilişkin yüzünü, söylem ve aldıkları önlemleri izliyoruz. Ardından finans sektörü başta olmak üzere, reel sektörün, şirketlerin, sektörlerden akan bilgilerden, kendimize göre en doğru içeriği oluşturmaya çalışıyoruz. Yenilikçilik, ileri teknoloji, katma değer, inovasyon, yaratıcılık, satın alma, yurtdışı açılımı, girişimcilik gibi kavramların çerçevesini kalın çizgilerle öne çıkarmaya özen göstermeye çalıştığımızı söyleyebilirim. Pozitif yayıncılığı, bardağın dolu tarafından bakmayı ilke edinmiş bir yayın kuruluşuyuz. Bu ilkemizi ilk yayın tarihi olan 6 Ocak 1991’den bu yana sürdürüyoruz.

◆ **Türkiye, gerçekten zor bir yıl geçiriyor. Ekonominin canlanmasının önünde birçok engelle karşılaşıldı. Rusya ambargosu, kaynayan bir**

Ortadoğu. Suriye’de yürütülen sınır ötesi hareket... Bugünlerde de Türkiye’nin en öncelikli gündemi terör. Hatta Cumhurbaşkanı “terör örgütlerine isim verecek harf kalmadı alfabe” dedi. Yine de ekonomi üretmek zorunda...Tüm bu gelişmeler ve FETÖ darbe girişimi, terörle mücadelenin zorluklarına rağmen ekonominin gidişini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Batılı gelişmiş ülkelere göre çok daha dinamik olduğumuz kesin. Bu da bence pozitif tarafımızı oluştu-

ruyor. Başka bir ülkede olsaydık, başarısız darbe girişimini bu kadar kolay tüketir miydik bilemiyorum! Ulus olarak, önümüze bakmamız gerektiği ve işlerimizin sürdürülebilirliğini öne çekmek zorunda olduğumuzun bilincindeyiz. Ekono-

Alınan bazı önlemlerin yetersiz kaldığı da ortada. Sanırım bu da çok dinlemeden aceleye getirilen bazı önlemlerin revize edilmesi gerektiği ortada. Ama en önemlisi, hukuk devleti kavramını daha fazla örselemeden güçlendirmenin, ekonomik önlemlerden daha fazla katkı yapacağına inanıyorum. Sesli olmasa da iş dünyasının en önemli beklentisinin hukuk devletini güçlendirmek olduğunu ifade etmek istiyorum.

Anadolu Maalesef Geriliyor

◆ **Son sayılarınızda, hem KOBİ'lere, hem de ihracatçılara verilen teşvikleri ve destekleri inceleyip, yol gösteriyorsunuz. Teşvikler, alınan önlemler ve izlenen politikaları nasıl buluyorsunuz? Daha farklı neler yapılmalı?**

Arkadaşlarımızla haber toplantılarında en sık konuştuğumuz konulardan biri de, habere ulaşmak için denenen yolların çeşitlendirilmesi gerektiği üzerine oluyor. Duvarı aşamadığımız zaman, çevresine dolanmanın, merdiven, sandalye bulmanın, tünel kazmanın gerekebileceğini konuşuyoruz. Ama defalarca denenen ve olumlu sonuç vermeyen paketler yerine, daha yaratıcı önlemler almanın zamanı geldi. Bu da bence iş dünyasında var olan entelektüel sermayeden daha fazla yararlanmayla sağlanabilir.

Bu gerilemenin temel nedeni, geçen yıl yaşadığımız iki seçim ve dış politika kaynaklı tercihlerin bazı pazarlarımızı daraltmasıdır

Hükümetin bu konuda iletişim kanallarını biraz daha güçlendirmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, en ufak bir eleştiriye gösterilen sert tepkiler, karşılıklı iletişime bugüne kadar zarar verdi. Fikir zenginliğinin azaldığı bir ortamda, ortaya çıkan paketlerin, teşviklerin etkisi de sınırlı oluyor. Bu yüzden sürekli yeni paketler deniyor...

İkincisi, küçük ve orta ölçekli şirketlerde esas adres Anadolu'dur. Bu haftaki sayımızda yer vereceğimiz gibi Anadolu500 araştırması gösteriyor ki, Anadolu maalesef geriliyor. Bu gerilemenin temel nedeni, geçen yıl yaşadığımız iki seçim ve dış politika kaynaklı tercihlerin bazı pazarlarımızı daraltmasıdır. Öyle görünüyor ki, bazı kanalları açmazsak, küçük ve orta ölçekli şirketlerin sıkıntıları daha da artacak. Ekonominin yaratıcı çözümlere ve güven veren önlemlere acil ihtiyacı var, popülist söylemlere değil...

En Büyük Zararı Ekonomi Görüyor

◆ **Sizce, Türk ekonomisinin ve iş dünyasının şu an için önceliği ne olmalı?**

Birinci öncelik hukuk devleti olgusunun zayıflatılmasına ilişkin uygulamaların ve ifadelerin durdurulması gerekiyor. Ardından hukuk devleti kavramını güçlendirecek adımların gelmesi gerekiyor ki, iş dünyasının geleceği, hakkının, hukukunun korunmasına ilişkin kaygıların giderilmesi gerekiyor. İkincisi, biraz önce söylediğim gibi iletişim kanallarının sağlık düzeyini yükseltmek olmalı. Çünkü, şu anda iş dünyasından mevcut hükümete övgü ve beğenileri dışında eleştirilerin yok denecek kadar az olduğu bir dönemdeyiz. Bence bunun en büyük zararını da ekonomi görüyor. Üçüncüsü, çıkan yasal düzenleme, karar ve uygulamaların birbirleriyle örtüşmesi gerekiyor. Burada maalesef iyi örnekler yok. Örneğin, bir ülkenin hem tasarruf oranını yükseltmek isterken, harcamaların art-

Talat Yeşiloğlu Kimdir?

Talat Yeşiloğlu, 1966 Antakya doğumludur. Antakya Lisesi'nin ardından İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümünden mezun oldu. 1987'den beri basın dünyasında yer almaktadır. Son 20 yıldır Doğan Burda Dergi Grubu'nda Ekonomist ve Capital dergilerinde, muhabir, finans editörü, haber koordinatörü olarak görev yaptı. Ocak 2004'ten bu yana Ekonomist Dergisi'nin Genel yayın yönetmenliği görevini yürütüyor.

masına ilişkin düzenleme yapmanın nasıl mümkün olabileceğini kestiremiyorum. Tabii, bunları yaparken bir miktar da borç ödeyeceğiz! Dördüncüsü de hükümette söylem uyumu da yok gibi. Tek parti hükümeti ama söylemler koalisyon hükümeti gibi. Reyting notumuza ilişkin açıklamalar, en somut örneklerdir...

◆ **Dünya ekonomisi de 2008 yılından beri kırılganlığını üzerinden atamadı. FED'in dönemlik açıklamaları hâlâ piyasalar tarafından ilgi ile izleniyor. Son yapılan G20 toplantısında da bu kırılganlığın izleri görüldü. Sizce dünya ekonomisinin beklenen canlanması ne zaman olacak? Ya da yeni normalimiz bu mu?**

Dünyada yeni normalin düşük büyüme olduğuna alışmamız gerekiyor. Yeni normale sadece Batılı ülkeler,

global ekonomi değil, Türkiye'nin de alışması gerekiyor. Yazı işleri müdürümüz, ekonomi doktoru Orhan'ın yaptığı hesaba göre, mevcut halimizle işsizliği sabit tutmak için yüzde 4.2 büyümemiz gerekiyor. Türkiye ekonomisi bu oranı tutturamadığı sürece, işsiz sayımız artacak. Türkiye'nin potansiyeli yüzde 5-6 aralığı olması rağmen, biz yüzde 3'lü seviyelere razı olmaya başladık. Dünyaya gelirse, var olan sorunlarla yüzleşemeyen AB, Japonya ve Çin gibi devlerin yarattığı sorunlar çözülemeyecek. Geciktikçe de yeni sıkıntıları görme olasılığı yükselecek gibi görünüyor. Bu da doğal olarak Türkiye'yi olumsuz etkileyecek.

Dünyayla Rekabet Edecek Sanayimiz Var

◆ **Yeni nesil bir ticaret, katma değerli ürünler ve teknoloji entegre bir sanayi ile karşı karşıyayız. Bu yıl içinde gündemimizde Sanayi 4.0 vardı. Sizin ekonomi ve üretimle ilgili gelecek öngörünüz nasıl? Türkiye, bu anlamda rekabetçiliğini artırmak için neler yapmalı?**

Şunu açıklıkla kabul edelim ki, son yıllarda yapısı zayıflasa da Türkiye'de dünyayla rekabet edebilen sanayi gücüne sahip. Teknolojik düzeyi, içeriği yeterli düzeyde olmayabilir ama bu kümeyi zenginleştirmek bizim elimizde. Sanayi devrimini, ikinci ve üçüncü aşamala-

İşsizliği sabit tutmak için yüzde 4.2 büyümemiz gerekiyor. Türkiye ekonomisi bu oranı tutturamadığı sürece, işsiz sayımız artacak

rını ıskalayan Türkiye'nin dördüncü devrimi kaçırma gibi bir lüksü yok. Pozitifim çünkü, azımsanmayacak sanayi kuruluşu, sanayi 4.0 için ciddi bir hazırlık sürecinde. Burada eksik halka, yetkili otoritelerin konuya ilişkin ilgisizliği... Oysa, son 15 yıldır ihracat içinde ileri teknolojinin aldığı payın yüzde 3'ü aşamamasının en çok mevcut hükümeti rahatsız etmesi gerekiyordu.

Eskişehir Modeli Örnek Oluşturuyor

◆ **Türkiye'nin, ihracatta teknoloji yoğunluğu en yüksek kenti Eskişehir. Türkiye'nin gelişmesi ve ekonominin büyümesi için önemli bir rol üstleniyor. Eskişehir'in ekonomik gelişmesini ve Türkiye'ye katkısını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Eskişehir modeli, sadece ihracat için değil, sosyal gelişimi ve kentleşme ile de örnek oluşturuyor. Açıkçası, ihracattaki teknoloji yoğunluğunda en önemli etkenin sosyal yapı, insan kalitesi olduğunu anımsatırsak, karşımızdaki tablo-

nun şaşırtıcı olmaması gerekiyor. Katma değerli teknolojiyle yükselebileceği ortada iken, ileri teknolojiyi yaratacak olgunun kaliteli insan kaynağı olduğu unutulmamalı... Umarım diğer kentler de bazı önyargılardan kurtulur ve Eskişehir'deki sosyal yapı, kentleşme, insan kalitesinin kaynağını araştırma gereği duyar.

İşsizlik Yaratmayacak Büyüme Şart

◆ **2016 yılı büyüme tahmininiz nedir? Sizce Türkiye, gelişmekte olan ülkeler içinde pozitif ayrışacak mı?**

Geçen yılı iki seçimle geçirdik ve ekonomide durgunluğu yakaladık! Bu yılın ikinci yarısı da farklı bir gündemle karşı karşıyayız. Büyüme oranı ne olabilir? Ekonomist'in hesabına göre yüzde 3 düzeyinde bir büyüme olabilecek. Bu da işsizliğin biraz daha yükselmesi anlamına geliyor. Eğer bu oranı, "Batılı ülkeler büyümüyor, buna şükür edelim" diyorsak, bence büyük bir yanılgı olur. Kişisel görüşüm, yüzde 5'in al-

tında her büyümü oranı, Türkiye'nin potansiyelini temsil etmiyor. Dünya ekonomisi de kritik düzeyde iken yeni işsiz yaratmayacak düzeyde büyümeyi asgari hedef olarak koymamız gerekiyor. Galiba, bu hedeften epey geride kalıyoruz...

İş İnsanları Günlük Tutabilir

◆ İş insanlarına tavsiyede bulunmak isterseniz, genel bir değerlendirme ışığında, hangi tavsiyelerde bulunurdunuz?

Rica ederim, iş dünyasına tavsiyede bulunmak haddim değil. Ancak, kendi çapımda küçük önerilerde bulunabilirim. Ekonomist olarak, yenilikçi yapıyla Türkiye ve dünyadaki gelişmeleri en iyi bir şekilde iş dünyasına, okurlarımıza duyurmaya çalışıyoruz. Ekonomi yayınlarının tirajlarına bakıldığında 'okuma' düzeyinin sınırlı kalması, bence iş dünyası, iş insanları için bir eksiklik.

İkincisi, şirketlerin kurumsal yapısı için bence son derece önemli olan, şirket tarihine ilişkin bilgiye ulaşmada sıkıntı yaşanıyor. İnternet siteleri son derece yetersiz, bilgi akışı yeterli değil ve yenilenmiyor. Buna bağlı olarak, iş insanlarının günlük tutmaları, şirket tarihlerine ilişkin daha fazla kitap, dergi, içerik, rapor yayınlamaları, kurumsallaşma yönünde önemli bir adım olacağına inanıyorum.

Eskişehir'de Start Up ve Melek Yatırımcılık

◆ Ekonomist'in gelecek planlarında neler var? Eskişehir iş dünyası, önümüzdeki dönemlerde Ekonomist dergisiyle ilgili hangi yenilikleri takip edecekler?

6 Ocak 1991'den bu yana aralıksız her hafta okurlarımızla buluştuk. Buluşmaya da devam edeceğiz. 1990'lardaki yenilikçi bütün uygulamaları ilk duyuran Ekonomist oldu.

Umarım Diğer kentler Eskişehir'deki sosyal yapı ve kentleşme kaynağını araştırır

Bu yapımızı 2000'li yıllarda da sürdürdük. DNA'mızda da 'yenilikçilik' olduğundan 2010'lu yıllarda da bunu sürdürüyoruz.

İş dünyasında, inovasyon, ileri teknoloji, yaratıcılık, yüksek katma değer, start up, melek yatırımcılık, mobil ticaret, dijital dönüşüm gibi kavramlar daha fazla konuşuluyor, tartışılıyor. Birincisi, bu kavramlarla buluşacak en temel etken, insan kaynağının kalitesi. Üst yönetimden kapıdaki görevliye kadar insan kalitesini yükseltmeden yukarıda saydığım kavramları güçlendirmek zor olacaktır.

Birkaç yıldan beri özellikle start up, melek yatırımcılık, mobil ticaret, dijital dönüşüm üzerine ciddi düzeyde içerik hazırlıyor ve okurlarımıza sunuyoruz. Eskişehir gibi ileri teknoloji yüksek içerikte üretim yapan bir ilde önümüzdeki dönemde çok ciddi bir start up ve melek yatırımcı ekosisteminin oluşacağını öngörmek sürpriz olmayacaktır.

Sonuncusu ve en önemlisi, 1980-2000 yılları arasında doğan Y kuşağı, adım adım orta ve üst yönetim kademelerine yerleşiyor. Milenyum kuşağı da dediğimiz Z kuşağı da şimdilik tüketici konumunda ama önümüzdeki birkaç yıl içinde çalışan ve yönetici konumuna gelecek. Bu değişimi yakalamak ve doğru stratejiler üretmek, şirketler için yaşamsal değerde olacaktır. Biz de hem genç kuşakların yetişmesi, hem de bu kuşakların farklı niteliklerini, bu nitelikler doğrultusunda üretim, pazarlama, dağıtım sistemi oluşturma, incelikleri için bilgi desteği, katkısı sağlamaya devam edeceğiz...

